

Dimphy Rozeboom, Duitsland, werken

De voorbereiding

Wat was je motivatie om in het buitenland te gaan werken? Ben je alleen gegaan?

Ik woon al sinds mijn zesde in Duitsland, net over de grens. Ondanks dat ik in Duitsland woonde, ben ik altijd in Nederland naar school gegaan. Na mijn VMBO-diploma volgde ik de opleiding Verpleegkunde op niveau 4. In het tweede leerjaar merkte ik echter, dat dit niet de juiste richting voor mij was. Daarom ben ik gestart met de opleiding Ergotherapie in Duitsland (een opleiding vergelijkbaar met MBO-niveau 4 in Nederland). Met deze opleiding kon ik echter niet buiten Duitsland aan de slag, dus besloot ik de studie Ergotherapie aan Hogeschool Zuyd te volgen. Dankzij de erkenning van mijn Duitse diploma kon ik deze studie in twee jaar afronden. Vervolgens ben ik in Nederland gaan werken.

Ik had op dat moment niet per se de wens om opnieuw in het buitenland te werken. Ik solliciteerde bij mijn huidige werkgever op een functie in Nederland, maar door een interne reorganisatie bleek die functie niet meer beschikbaar. In plaats daarvan werd ik gevraagd om een rol op te nemen voor de regio's Duitsland, Noorwegen en Zweden.

Waarom heb je voor dit land gekozen en hoe heb je je voorbereid op het vertrek?

Zoals hierboven beschreven, heb ik er niet bewust voor gekozen om in Duitsland te werken — dat is min of meer vanzelf gegaan. Ik hoefde me ook niet op het vertrek voor te bereiden, aangezien ik al in Duitsland woonde.

Hoe heb je je de taal eigen gemaakt?

Toen mijn ouders naar Duitsland verhuisden, was ik zes jaar oud. Hoewel ik in Nederland naar school bleef gaan, moest ik natuurlijk wel Duits leren. Gelukkig had ik een lieve buurvrouw die op me paste en die alleen Duits sprak. Dus: *learning by doing*.

Lezen en schrijven in het Duits beheerste ik lange tijd nauwelijks — dat heb ik later tijdens mijn opleiding geleerd, ook weer door het gewoon te doen.

Erkenning diploma

Hoe verliep de erkenning van je diploma? Hoe ging dit in zijn werk?

Ik bezit zowel een Duits diploma Ergotherapie (niveau 4) als een Nederlands bachelordiploma. De erkenning verliep daardoor probleemloos.

Toen ik begon aan de opleiding in Duitsland was het lastiger: men wist daar niet precies wat een Nederlands VMBO 4-diploma inhield. Ondanks dat ik mijn diploma had laten vertalen, moest ik alsnog een toelatingsexamen doen.

In het land – werken

Waar werk je? Heb je makkelijk een baan kunnen vinden?

Ik werk voornamelijk vanuit huis. Mijn werkgever heeft momenteel 23 locaties in Duitsland. Mijn officiële standplaats is Düsseldorf, maar dat is nog een flink stuk rijden.

Omdat ik veel projectmatig werk op verschillende locaties, reis ik regelmatig door heel Duitsland. Soms heb ik strategiebijeenkomsten in Nederland met collega's. Zweden en Noorwegen behoren door een recente reorganisatie niet meer tot mijn verantwoordelijkheden, maar eerder ben ik ook in Stockholm geweest voor overleg.

Wat zijn de verschillen in het werkveld Ergotherapie tussen Nederland en Duitsland? En wat zijn de overeenkomsten?

Ik werk inmiddels niet meer als ergotherapeut, maar ik kan wel een vergelijking maken vanuit mijn ervaring binnen arbeid en gezondheid.

Er zijn grote verschillen, vooral op het gebied van wet- en regelgeving. In Nederland is de Arbowet duidelijk: ze beschrijft de plichten en rechten van werkgever en werknemer. Werkgevers werken vaak samen met een arbodienst, bedrijfsarts of externe revalidatie-instellingen waar ook therapeuten bij betrokken zijn.

In Duitsland werkt het heel anders. De wetgeving is meer gericht op gegevensbescherming. Werknemers melden zich ziek bij de huisarts en een bedrijfsarts wordt zelden ingeschakeld. Hierdoor hebben werkgevers weinig grip op het verzuim.

In de klassieke ergotherapie zijn er ook duidelijke verschillen. In Duitsland is het nog een opleidingsberoep, waardoor evidence-based werken minder gangbaar is. De focus ligt vaak nog op lichamelijke functies en fysiek werk, in plaats van op betekenisvolle handelingen. In de psychiatrie wordt nog veel met handvaardigheid gewerkt in plaats van met dagelijkse activiteiten.

Een ander verschil is de verwijzing: in Duitsland is er geen directe toegang. De huisarts schrijft therapie voor en bepaalt precies welk type, de duur, frequentie en zelfs het doel. Overleg tussen artsen en therapeuten komt zelden voor. Huis- en werkplekbezoeken zijn ook minder gebruikelijk — de meeste therapieën vinden plaats in de praktijkruimte.

In het land – cultuur

Wat zijn de cultuurverschillen en -overeenkomsten met Nederland?

Er zijn zeker culturele verschillen als het gaat om gezondheidszorg. Ik wil er wel bij zeggen dat ik alleen kan spreken over de regio waar ik woon.

In mijn ervaring nemen artsen in Duitsland nog veel beslissingen alleen. Eigen regie van de patiënt of therapeut wordt minder verwacht. In Nederland had ik regelmatig multidisciplinair overleg, in Duitsland stuurde ik aan het einde van een behandeltraject een verslag naar de arts — dat vaak niet gelezen werd. Daardoor is de afstemming soms ver te zoeken.

Veel behandelingen vinden plaats in de praktijk, los van de thuissituatie. Zo wordt er niet gekookt in de eigen keuken, maar met klei een situatie nagebootst. Ook werk-gerelateerde vragen worden nauwelijks meegenomen in de therapie. De behandeling richt zich vaak op één probleem, zonder de mens als geheel in beeld te brengen.

Ook zie ik dat patiënten veel vaker afgaan op wat de arts zegt, en zelf minder initiatief nemen. In Nederland zie je eerder: eerst zelf proberen, dan pas hulp zoeken.

In het land – leven/wonen

Hoe kwam je aan huisvesting?

In 2020 heb ik een huis gekocht via een lokale makelaar en bank.

Kon je makkelijk sociale contacten maken?

Omdat ik in een klein dorp woon, was het niet altijd gemakkelijk om nieuwe mensen te leren kennen. Sport helpt! Ik heb me aangesloten bij een sportvereniging.

Wat heb je als positief ervaren, en wat waren de uitdagingen?

De taal blijft ook na al die jaren een uitdaging. Duits is grammaticaal vrij lastig, en veel Duitsers vinden correcte grammatica belangrijk. Mensen corrigeren me nog steeds, ondanks dat ik accentloos spreek en zelfs regelmatig hoor dat ik “beter Duits spreek dan sommige Duitsers.” Toch voelt dat corrigeren als iets cultureels. In Nederland zijn we al blij als iemand een paar woordjes spreekt! Verder loopt Duitsland achter op het gebied van digitalisering. Veel zaken moet je fysiek regelen — zelfs het stadskantoor is tussen 12:00 en 14:00 gesloten, en op zondag zijn de supermarkten dicht. Daar kan ik na al die jaren nog steeds niet aan wennen.

Aan de andere kant zijn Duitsers erg nieuwsgierig naar andere culturen en stellen vaak vragen over Nederland. En de Duitse *Pünktlichkeit* waardeer ik enorm — iedereen komt op tijd, ook in de therapie! Vijf minuten voor aanvang aanwezig zijn is daar de norm. Er is ook veel teamspirit: collega's ondersteunen elkaar, zowel zakelijk als privé.

Blijven wonen of terugkeren?

Blijf je voor langere tijd in het buitenland wonen of ben je van plan terug te keren naar Nederland?

Ik woon inmiddels al 25 jaar in Duitsland, maar stiekem koester ik nog altijd de wens om ooit terug te keren.

Tips

Wat zijn je tips voor anderen die deze stap willen zetten?

Gewoon doen! Ik heb geleerd dat er niets onmogelijk is als je het écht wilt. Informeer jezelf via verschillende kanalen, bereid je goed voor, maar blijf ook realistisch. Het gras is niet altijd groener aan de overkant.

Mijn ultieme tip: zoek een buddy! Via social media kun je makkelijk mensen leren kennen in de omgeving waar je naartoe gaat. De meeste mensen zijn bereid om te helpen als je ergens tegenaan loopt.

